

Arbetsplan

Läsåret 2020 – 2021

Godkänd av skol- & bildningsnämnden i Sund:

31.08.2020

Innehåll

Skolans verksamhetsidé.....	1
Skolans verksamhetsidé	3
Skolans mål.....	3
Mål för elevernas handlingsberedskap och uppträdande	4
Tyngdpunktsområden 2020-2021	4
Samarbete med hemmen.....	4
Samarbete med eleverna	5
Undervisningspersonal	5
Språkundervisning.....	6
Undervisning i svenska för elever med annat modersmål.....	6
IKT-undervisning.....	6
IKT-plan	7
ANDTS-plan.....	10
Jämställdhetsplan.....	11
Undervisning utanför skolan.....	11
Samordnad specialundervisning och andra arrangemang	133
Stödundervisning och elevhandledning.....	14
Uppföljning och utvärdering av skolans verksamhet.....	14
Läsårets arbetstider 2020-2021.....	14
Skoldagens arbetstider.....	15
Skolans trivselregler.....	15
Mobiltelefoner.....	16
Elevvård i Sunds skola.....	16
Antimobbningsplan.....	17
Morgonsamlingar	18
Skolmat	18
Elevbedömning	18
Samarbete med barnomsorgen	18
Lärarnas planeringsarbete	19

Lärarnas och den övriga personalens fortbildning	19
Skolans kontaktuppgifter.....	21
Timfördelning	22
Gruppindelning och klasser.....	23
Undervisningsinnehåll	24
Svenska	24
Engelska	29
Finska	30
Bildkonst	31
Idrott.....	31
Musik	34
Textilslöjd.....	35
Träslöjd	36
Omgivningskunskap	37
Historia.....	38
Data	39
Religion/Livskunskap	40
Naturkunskap.....	41
Samhällskunskap	42
Läromedelsförteckning.....	43
Verksamhetsplan för eftermiddagsverksamheten.....	48
BILAGA 1.....	51

Skolans verksamhetsidé

Skolan vill fokusera på trygghet, lärande och samarbete.

Trygghet

Trygghet är för oss basen där all utveckling tar sin början och innefattar såväl den psykiska som den fysiska miljön. Trygga individer har bättre förutsättningar att utvecklas och lära. Det handlar om att vara trygg i sin omgivning, men också i sig själv.

I vår skola vill vi att det skall råda en positiv anda. Våra elever skall våga uttrycka sig, lita på vuxna och de skall få uppleva att vi ser dem.

Lärande

I Sunds skola skall eleverna få utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Vi har tydliga mål och inställningen är att alla kan lyckas. Lärmiljön skall vara positiv och engagerande.

Eleverna får lära sig att utvärdera sig själva och sina mål. Lärprocessen är lika viktig som resultatet.

Samarbete

Samarbete handlar om att tillsammans kunna arbeta mot gemensamma mål. Ett framgångsrikt samarbete bygger på delaktighet, individuellt ansvarstagande, god kommunikation och tydliga mål. I samarbetet lär vi oss lyssna på varandra och respektera olika åsikter. Individuella skillnader skall vi lära oss se som en styrka att dra nytta av för att lära oss mer.

Sunds skola är en skola för alla. Vi strävar efter att eleverna skall utvecklas var och en efter sin förmåga och sina förutsättningar.

Skolan vill fokusera på att

- eleverna skall lära sig ställa upp självständiga mål och bedöma resultatet/se sambandet mellan uppställda mål och resultat
- eleverna skall lära sig att ta ansvar och respektera varandra
- uppmuntra till självständigt tänkande

Sunds skolas arbetssätt genomsyras av en positiv anda, hövlighet och tolerans för olikheter.

Skolans mål

Skolans etiska grundprinciper

Skolan följer de riktlinjer som finns i Landskapets läroplan för den åländska grundskolan. Hos eleverna vill vi speciellt utveckla:

- En god förmåga att verka tillsammans med andra
- Respekt för liv, människovärde och jämlikhet

Detta vill vi uppnå genom

- Att diskutera värderingar och attityder
- Att alla i skolan med eget agerande uppmuntrar till positivt och ansvarsfullt beteende

Mål för elevernas handlingsberedskap och uppträdande

Eleverna ska lära sig att samarbeta och ha ett respektfullt förhållningssätt till andra samt lära sig sunda levnadsvanor.

Då det gäller målet för elevernas uppträdande betonar vi följande:

- Vi uppträder artigt och hövligt mot andra elever, lärare, personal och gäster
- Vi är aktsamma om varandras och skolans saker
- Vi bemödar oss om att ingen lämnas utanför gemenskapen i skolan
- Vi använder oss av ett vårdat språk
- Vi använder sunt förnuft

Tyngdpunktsområden 2020-2021

Skolans undervisning skall varje år genomsyras av något eller några tyngdpunktsområde. I vår skola jobbar vi läsåret 2020-2021 med följande tyngdpunktsområden:

- Kooperativt lärande
- Målinriktat arbetssätt

Samarbete med hemmen

På grund av pågående pandemi ser samarbetet med hemmen annorlunda ut i år; genom att vi undviker fysiska träffar.

I början av läsåret håller varje klass vid behov sitt eget föräldramöte.

Skolan håller kontakt med föräldrar och uppmanar föräldrar att ta kontakt med oss så fort det uppstår frågor. Under läsåret skall programmet Wilma introduceras för föräldrarna.

Itslearning, som togs i bruk läsåret 2019-2020, förblir skolans informationskanal. Eleverna skriver själva upp sina läxor i ett läxhäfte. Skolan har även en Facebook-sida i informationssyfte.

Vårdnadshavare förväntas medverka och påverka elevens skolgång genom att:

- Ha en positiv syn på skolans verksamhet.
- Visa intresse för barnens arbete genom att varje vecka ta del av eventuell information från skolan.
- Ta del av undervisningen genom att hjälpa till med läxor.
- Delta vid klassmöten, Hem & Skola föreningen etc.
- Alltid prioritera barnen.

Se **bilaga** Förväntansdokument.

Hem & Skola föreningen i Sunds skola leds av en styrelse bestående av föräldrar.

Lärarkontakt 2020-2021 är Maria Lasén-Back.

Hem & Skolas håller ett årsmöte på höstterminen. Hem & Skola har en egen inforuta på Itslearning och en egen Facebook-sida.

Samarbete med eleverna

Varje år väljs två elever från åk 2 till och med åk 6 till ett elevråd. Elevrådet sammanstrålar en gång i månaden. Elevrådsrepresentanten informerar klassen om sådant som vi bestämt i elevrådet. Malin Rajalin och Sandra Lindholm är lärarrepresentanter i elevrådet.

Undervisningspersonal

Sunds skola har detta läsår totalt 65 elever från åk 1-6

Åk 1	10 elever	Felicia Sommarlund
Åk 2	15 elever	Anne Hämäläinen
Åk 3-4	16 elever	Sandra Lindholm
Åk 5	13 elever	Jessica Sundström/vice föreståndare
Åk 6	11 elever	Malin Rajalin
Speciallärare		Jessica Berglund
Timlärare/Sv2		Andreas Söderström
Assistent		Ramona Andersson
Assistent		Karl Leman

Assistent
Skolledare

Lisbeth Weckström
Maria Lasén-Back

Vice föreståndarens uppgifter

Vikariera föreståndaren då denna är frånvarande.

Bistå med vikarierekrytering och vid anställning av assistenter och lärare.

Delta i utvecklandet av den pedagogiska verksamheten.

Språkundervisning

Engelskan inleds i åk 1 med språkdusch. Från och med åk3 inleds den egentliga undervisningen.

Från åk 5 inleds finska som valbart språk. Varje klass utgör en grupp i språkundervisningen.

För närvarande ser språkvalen ut på följande sätt:

Klass	Finska	Icke finska
Åk 5	11	2
Åk 6	8	3

De elever som inte har valt finska har möjlighet till läxhjälp när de övriga eleverna har finska.

Undervisning i svenska för elever med annat modersmål

Undervisning i svenska för elever med annat modersmål ordnas vid behov.

IKT-undervisning

I Sunds skola ser vi IKT som en naturlig del av den dagliga undervisningen. IKT är ett verktyg för elevaktivitet och ett undersökande arbetssätt. Eleverna har tillgång till datorer och surfplattor i undervisningen. Elevkunskaperna ökar, de lär sig dokumentera, presentera, kommunicera, vett och etikett på internet och skapa egna presentationer. Fem klassrum är utrustade med interaktiva projektorer och de övriga har vanliga projektorer. Alla lärare har egna bärbara datorer.

IKT plan för Sunds skola 2020-2022

Genom att använda digitaliseringens möjligheter kan vi skapa ett individualiserat, demokratiskt, klimatsmart och jämställt samhälle. Vi kan införa ett reellt livslångt lärande där människor ges möjlighet att kontinuerligt utveckla nya kunskaper och kompetenser.

Denna strategi syftar till att skapa ett skolväsende som förmår integrera användandet av digital teknik i verksamheten och där personalens kompetens framstår som en avgörande faktor. Personalen måste kunna identifiera sig med visionen och förstå vilken kompetensutveckling som kommer att behövas.

Digitala verktyg i lärandet kan göra undervisningen och den pedagogiska situationen tillgänglig för alla elever, oavsett funktionsförmåga. It kan vara helt avgörande för om en elev ska kunna nå kunskapskraven. Den digitala kompetens lärare måste ges möjlighet att utveckla består av flera delar. En stor del handlar om utveckla undervisningen. Lärare måste kunna avgöra när och till vad digitala verktyg kan förbättra undervisningen och därmed elevernas lärande.

Ett väsentligt område är också hur den tekniktäta miljön påverkar undervisningsklimatet, hur en kultur kan utvecklas som tillvaratar möjligheterna men också hanterar de risker som uppstår till följd av teknikens potential att rikta fokus mot annat än de planerade aktiviteterna. Därtill kommer kompetens att hantera digitala verktyg för det egna arbetet, för planering och administrerande av elevernas arbete. Kompetens att hantera verktyg för uppföljning och analys av elevernas lärande och den digitala miljö som arbetet bedrivs inom är också väsentlig. Det finns även anledning att framhålla vikten av digitala verktyg för annan personal som arbetar med elever i skolan, till exempel personal på eftermiddagsverksamheten.

Sunds skola vill att digitala verktyg ska vara ett hjälpmedel bland andra i undervisningen. Digitala verktyg såsom datorer och surfplattor ska användas i skolarbetet då de tillför detta arbete något meningsfullt. För detta krävs det att de digitala verktygen är lättgängliga och tillräckligt många för elevantalet samt att de finns i nära anslutning till varje klassrum.

På skolan finns i dagsläget projektorer i alla klassrum och alla lärare har en egen bärbar dator samt en surfplatta. I skolan finns det klassuppsättningar av digitala verktyg att boka: tio stycken surfplattor (införskaffade 2018) och 17 stycken bärbara datorer införskaffade 2020.

För all användning av datorer och surfplattor gäller bestämda regler med stor vikt lagd vid etik och moral i samband med Internetanvändning. Reglerna diskuteras i respektive klass och samtliga elever skriver på ett kontrakt varje läsår gällande användandet av digitala verktyg såsom surfplattor och datorer.

Lärplattformen *Itslearning* används som ett verktyg i informationen till hemmen och som en webbaserad skolmiljö för kommunikationen mellan lärare och elever. Skolan har även en Facebooksida i informationssyfte. *Wilma* kommer att tas i bruk under hösten 2020 för vårdnadshavare.

Sunds skola kommer under 2020-2022 utveckla IKT genom följande:

För att kunna använda surfplattor i undervisningen på bästa ändamålsenliga sätt så behövs det finnas tillräckligt många surfplattor för det klassunderlag vi har. Därmed behöver *sex stycken surfplattor införskaffas för att det ska räcka till en klassuppsättning.*

Varje läsår kräver *inköp av ändamålsenliga IKT tillbehör* såsom hörlurar och fodral till surfplattor.

Fortbildning inom användandet av digitala verktyg är aktuellt för lärare och övrig personal för att de ska tillgodogöra sig hur de digitala verktygen tillämpas på bästa sätt i undervisningen.

För att klargöra målen använder vi i Sunds skola oss också av landskapets IT-strategi 2018-2020 där man kan utläsa vilka kompetensområden vi lägger vikt på och när.

Bilaga 5

Kompetensområden	Eleven	Åldersintegrerad förundervisning	Förundervisning (6år)	Åk 1-2	Åk 3-4	Åk 5-6	Åk 7-9
1. Basfärdigheter	1.1. Börjar använda digitala verktyg						
	1.2 Använder enklare presentationsverktyg						
	1.3 Gör utförliga och organiserade presentationer						
	1.4 Börjar använda webbläsare						
	1.5 Lär sig spara dokument						
	1.6 Använder digitala spel						
	1.7 Använder tangentbord						
	1.8 Använder fler fingrar på tangentbordet och bearbetar texter						
	1.9 Vet vad molntjänster är						
	1.10 Använder rätt verktyg enligt uppgiftens krav						
	1.11 Börjar använda grafikprogram						
	1.12 Kan mer avancerade funktioner i verktyg för text- och kalkylbehandling och grafikhantering						
	1.13 Söker och strukturerar information						
	1.14 Utvecklar källkritisk förmåga och källhänvisning						

Kompetensområden	Eleven	Åldersintegrerad förundervisning	Förundervisning (6år)	Åk 1-2	Åk 3-4	Åk 5-6	Åk 7-9
2. Kommunikation och samarbete	2.1 Använder nätet och sociala medier på ett säkert och etiskt sätt						
	2.2 Börjar lagra information i molnet och på andra enheter (ex. ljud-, bild-, filfiler)						
	2.3 Börjar interagera via digital teknik						
	2.4 Delar via digital teknik						
	2.5 Engagerar medborgare med digital teknik						
	2.6 Samarbetar via digital teknik						
	2.7 Kan hantera digital identitet						
3. Skapa digitalt innehåll	3.1 Skapar digitalt material						
	3.2 Börjar arbeta med upphovsrätt och säker delning på nätet						
	3.3 Programmerar analogt och digitalt i syfte att skapa förståelse för ämnet						
	3.4 Börjar integrera och omarbeta digitalt material						

Kompetensområden	Eleven	Åldersintegrerad förundervisning	Förunder-visning (6år)	Åk 1-2	Åk 3-4	Åk 5-6	Åk 7-9
4. Säkerhet	4.1 Använder digitala verktyg ergonomiskt	[Barer från Åk 1-2 till Åk 7-9]					
	4.2 Kan skydda enheter och digitalt innehåll	[Barer från Åk 1-2 till Åk 7-9]					
	4.3 Kan skydda personuppgifter och integritet	[Barer från Åk 5-6 till Åk 7-9]					
	4.4 Kan skydda miljön	[Barer från Åk 1-2 till Åk 7-9]					
5. Problemlösning	5.1 Kan lösa enklare tekniska problem	[Barer från Åk 3-4 till Åk 7-9]					
	5.2 Kan identifiera behov och teknologiska lösningar	[Barer från Åk 5-6 till Åk 7-9]					
	5.3 Använder digital teknik kreativt	[Barer från Åk 5-6 till Åk 7-9]					

ANDTS - plan

Skolans inställning är att aldrig acceptera någon form av droger/ drogmissbruk i skolan eller i samband med aktiviteter ordnade av skolan.

Missbruk av droger orsakar skador och problem för den enskilde, påverkar inläringen, kamraterna och hela skolans arbetsmiljö.

Skolans mål är att alla elever ska ha en drogfri uppväxt.

ANDTS står för Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak och Spel. Syftet med ANDTS-planen är att förebygga, upptäcka och ingripa mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel.

Elevvårdsteamet är huvudansvariga för ANDTS-planen.

Förebyggande arbete

- För att det drogförebyggande arbetet ska fungera krävs en öppen attityd till problemet i skolan. Elever ska känna att vuxna inte fördömer utan är beredda att både ställa krav och ge stöd samtidigt som skolan helt tar avstånd från droger.
- ”Jag-stärkande arbete” genom attitydfostran och värderingsövningar tränar eleverna på att ta ställning mot droger.
- Sunda levnadsvanor: information och praktiskt arbete i samtliga årskurser med vad som menas med en sund livsstil; kost, motion och vila.
- I åk 5 informerar skolhälsovården om de medicinska och sociala biverkningarna.
- I åk 6 håller hälsovårdaren tjej/ pojkgrupper där pubertet, hälso- och ANDTS frågor diskuteras.
- På föräldramöten diskuteras vid behov:
  - Gemensamma regler om t.ex. barnens utetider, föräldrafria fester o. dyl.
  - Gemensamma strategier för hur man tacklar situationer om man ser barn använda droger på fritiden.

Handlingsplan vid misstanke om drogaktivitet

- Vid misstanke om drogmissbruk hos elev åligger det **ALLA** i skolan att omgående kontakta föreståndare/ elevvårdsgruppen som startar en utredning.
- Lärare/föreståndare meddelar eleven om att detta är förbjudet.
- Beslagta produkten
- Meddela klassläraren
- Vårdnadshavarna kopplas omedelbart in
- Föreståndaren/ elevvårdsgruppen vidtar lämplig åtgärd.
- Om en elev påträffas drogpåverkad uppmanas vårdnadshavarna hämta eleven från skolan.

Jämställdhetsplan

Med jämställdhet avses att flickor och pojkar, kvinnor och män bemöts likvärdigt. Alla skall ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

Eftersom vårt samhälle är i en snabb förändring vad gäller moral, etik, attityder och värderingar är det angeläget att vi skolan berör de här sakerna. Vi vill medvetandegöra eleverna om vikten av att kunna ta ställning, acceptera olikheter och de skall kunna motivera sina egna val/beslut.

Vi strävar efter att våra elever skall få en sund självkänsla.
 Vi accepterar inte kränkande ord eller handlingar.
 Vi skall bemöta varandra sakligt.
 Flickor och pojkar skall ges lika mycket utrymme.
 Olikheter mellan flickor och pojkar lyfts fram som något positivt.

Vi jobbar med de här frågorna bl.a. genom att använda oss av läromedlet Livskunskap.

I övrigt följer vi jämställdhetsplanen för Sunds kommun.

Ansvarig för jämställdhetsplanen i skolan är skolföreståndaren.

Undervisning utanför skolan

Exkursioner

Skolan deltar i och arrangerar egna idrotts- och friluftsdagar samt teater- och författarbesök. Vårt mål är att försöka samarbeta runt dessa arrangemang med andra skolor och med dagis så ofta vi kan. Ett gott samarbete med biblioteket finns och vi erbjuder fina evenemang av dem. Eleverna simmar i Ålands Idrottscenter under ledning av Folkhälsan under hela läsåret. Vi deltar i olika idrottsevenemang. Besök till kyrkan och församlingen sker under året. Övriga utflykter i samband med undervisningen kan förekomma.

Lägerskola för åk 6 ordnas inom Åland, max två övernattningar, ingen insamling till lägerskola utan skolan ansvarar för planering av lägerskola.

Evenemang under läsåret 2020 – 2021

Simning under hela läsåret

Skolidrottsdag för åk 3-4, 5-6 i Mariehamn

Röda Korsets ”Hungerdag”

Kulturevenemang som teater och författarbesök

Vinterfriluftsdag (om vädret tillåter)

Run for Africa

Skolidrottstävlingar

ÅCA-jippodag åk 6

Skolmusik

Vi uppmärksammar de officiella flaggdagarna i Finland och på Åland

På grund av pandemiläget kan vissa evenemang utebli.

Utfärder

På våren åker årskurserna 1-6 på en dagsutfärd inom landskapet. Utfärds målet skall kunna kopplas ihop med något man läser om i undervisningen.

Åk 1	4H-gården
Åk 2	Bomarsund
Åk 3-4	Ålands jakt – och fiskemuseum samt viltsafari
Åk 5	Kastelholm
Åk 6	Mariehamn

Ansvarsgrupper

Alla lärare, timlärare och assistenter är delaktiga i evenemang som rör hela skolan. All pedagogisk personal deltar i ansvarsgrupper som planerar evenemangen, alla hjälper sedan till med genomförandet.

Samordnad specialundervisning och andra arrangemang

Specialundervisningen sköts av Jessica Berglund. Specialundervisningen fördelas mellan alla skolans klasser och undervisningen ges såväl i klass som enskilt och inriktas främst på läs, skriv- och matematiksvårigheter.

Sunds skola tillämpar ”trestegsmodellen” som Ålands landskapsregering fattat beslut om.

Trestegsmodellen hittar man på landskapsregeringens hemsida:

Utbildning och lärande/Styrdokument för utbildning/ bilagor: Bilaga till grundskolans läroplan, stöd för lärande.

Specialpedagogiskt stöd

När det visat sig att det allmänpedagogiska stödet inte är tillräckligt för en elev gör man upp ett åtgärdsprogram för eleven. Åtgärdsprogrammet uppgörs av den ansvarige läraren i samråd med specialläraren, vårdnadshavarna och eleven. Åtgärdsprogrammet föregås av en pedagogisk bedömning på den ansvarige lärarens initiativ.

Mångprofessionellt stöd

Eleven behöver mer än specialpedagogiskt stöd. Specialläraren tar initiativ till en pedagogisk utredning. En individuell plan uppgörs av specialläraren i samarbete med den ansvarige läraren. Föräldrarna gör en skriftlig anhållan om att deras barn överförs till mångprofessionellt stöd.

Speciallärarens ansvarsområde

- Screening av elever.
- Planera undervisningen för elever med läs-, skriv- och matematiksvårigheter tillsammans med klasslärarna.
- Aktivt delta i undervisning av dessa elever, i klass, mindre grupp eller enskilt.
- Handleda lärare i material och metod och tillrättaläggande av arbetsmiljön lämpat för elever med perceptionssvårigheter, läs-, skriv- och matematiksvårigheter och andra inlärningssvårigheter/funktionsnedsättningar.
- Införskaffa lämpligt undervisningsmaterial för elever med perceptionssvårigheter, läs-, skriv- och matematiksvårigheter och andra inlärningssvårigheter/funktionsnedsättningar.

- Delta i elevvårdsmöten och andra planeringsmöten.

I Källbo skola finns specialklass.

Stödundervisning och elevhandledning

Eleven erbjuds stödundervisning vid behov. Stödundervisning ges av klassläraren i samråd med specialläraren och föräldrarna då någon elev på grund av t.ex. sjukdom har missat delar av undervisningen.

Elevhandledning ger vi till eleverna dagligen under lektionerna och även på rasterna.

Utvecklingssamtal hålls med elev och vårdnadshavare minst en gång per läsår.

Uppföljning och utvärdering av skolans verksamhet

Elev- och föräldrakontakten är den viktigaste delen i skolans utvärdering. De uppgifter som kommer fram vid utvecklingssamtalen är av stor vikt. Diskussionerna stöder sig på frågeställningar som föräldrar och barn gemensamt funderar kring. Vid föräldramöten får skolan även ta del av föräldrarnas synpunkter. Vid arbetet med läsårets arbetsplan utvärderas den gamla och det blir en naturlig utvecklingsprocess i och med arbetet med den nya arbetsplanen.

Läsårets arbetstider

Höstterminen inleds tisdag 18 augusti och avslutas tisdag 22 december 2020. Vårterminen inleds tisdag 7 januari och avslutas tisdag 8 juni 2021.

Lovdagar

Höstlov 15-16 oktober 2020.

Jullov 23 december 2020 – 6 januari 2021.

Sportlov 22-26 februari 2021 (v 8).

Påsklov 2 april – 5 april 2021.

Lov i samband med Kristi himmelfärdsdag 13-14 maj 2021.

Skoldagens arbetstider

Lektion 1	8.30 - 9.15
Lektion 2	9.15 - 10.00
Rast	10.00 – 10.20
Lektion 3	10.20 - 11.05
Lunch och rast	11.05 – 11.45
Lektion 4	11.45 - 12.30
Rast	12.30 – 12.45
Lektion 5	12.45 - 13.30
• Mellanmål 1 och Rast	13.30 – 13.45
Lektion 6	13.45 - 14.30

Skolans trivselregler

- Vi kommer i tid.
- Vi bryr oss om varandra.
- Vi är artiga, visar hänsyn och vårdar vårt språk.
- Vi ger varandra matro och arbetsro.
- Vi sköter om skolans, andras och egna saker.
- Vi ersätter det vi förstört.
- Vi går ut på rast.
- Vi håller oss på skolans område under skoltid.
- Vi låter bli att kasta stenar, kottar, pinnar och snöbollar.

Mobiltelefoner

- Mobiltelefonen får vara med på eget ansvar och lämnas till klassläraren på morgonen.
- Mobiltelefonen får användas i undervisningen med lärarens tillåtelse.

Elefvård i Sunds skola

Elefvårdsgruppen

Lilla EVG träffas en gång i månaden eller vid behov.

- Sammankallare är specialläraren.
- Ärenden man vill lyfta till elevvården **är ärenden som berör elevens inläring eller mående**. Förebyggande arbete är det bästa!
- Ärenden anmäls till specialläraren.

Lilla EVG –förbereder och sätter sig in i ärenden.

I lilla EVG finns föreståndaren och specialläraren. I Lilla EVG förbereds ärenden till stora EVG. Till lilla EVG anmäler lärarna sina ärenden som t.ex. funderingar över undervisningssituationer, specifika elevärenden eller önskan om handledning. Lärarna och ev. assistenter kallas sedan till lilla EVG.

Stora EVG – expertgruppen

I stora EVG finns:

Skolans föreståndare: Maria Lasén-Back, ansvarig för skolans elevvårdsfrågor

Jessica Berglund, speciallärare. Ansvarig för antimobbningsgruppen. Sekreterare.

Skolpsykolog Jonna Brunnsteiner

Skolkurator Lisette Isaksson

Skolhälsovårdare Heli Pasanen

Representanter för Sunds socialkansli vid behov

Elevvårdsgruppen (Stora EVG) sammanträder minst 2 gånger per läsår. Till EVG anmäler lärarna sina ärenden som t.ex. funderingar över undervisningsgruppen, specifika elevärenden eller önskan om handledning. Vid behov kontaktas också skolpsykologen eller BUP, som då kan handleda lärare och assistenter i arbetet. Skolpsykolog kontaktas vid behov för t.ex. tester då föräldrar och lärare gemensamt ber om det.

Den fysiska elevvården sköts av skolhälsovårdaren från ÅHS i samarbete med skolläkare.

Skolhälsovårdaren finns på skolan fredagar ojämna veckor under läsåret 2020 – 2021.

Tandläkarmottagningen i Godby sköter tandvården.

Antimobbningsplan

Under läsåret arbetar vi med förebyggande anti-mobbningsarbete och främjar tolerans. Vi använder oss bland annat av det åländska materialet Livskunskap. Vid eventuella mobbningsutredningar använder vi materialet från KiVa-skola. Det är klasslärarna som i det dagliga arbetet för in detta i sin undervisning. All personal är skyldig att ingripa eller meddela berörd klasslärare om de ser eller hör någon form av mobbning.

I första hand är det klassläraren som reder ut konflikter som uppstår mellan elever i den egna klassen. Klassläraren kontaktar berörda elevers föräldrar när det finns behov. Om klasslärarens insatser inte leder till önskat resultat flyttas ärendet över till antimobbningsgruppen. Vid en sådan utredning följs KiVa programmet. Antimobbningsgruppen informerar föräldrarna om att de tagit över. Innan antimobbningsgruppen tar kontakt med hemmen måste klassläraren alltid först ha varit i kontakt med föräldrarna.

Morgonsamlingar

Under läsåret håller vi inga traditionella gemensamma morgonsamlingar p.g.a. pandemiläget. Vi har ändå möjlighet att ordna ”gemensamma samlingar” via centralhögtalaren.

Skolmat

Skolan följer landskapsregeringens rekommendationer för skolbespisningen. Vi diskuterar kontinuerligt med eleverna vad som är hälsosamt och bra att äta. Kökspersonalen deltar aktivt i detta arbete genom att informera och göra eleverna uppmärksamma på vad olika produkter innehåller så eleverna blir mer medvetna om vad de egentligen äter.

Att lära eleverna sunda levnadsvanor är en viktig del av skolans vardag. Vi diskuterar sådana frågor med eleverna i klasserna, matsalen och på rasterna.

Elevbedömning

Eleverna får omdömen två gånger per läsår. I årskurs 1-2 ges skriftliga omdömen i slutet av varje termin. Där beskrivs elevens ansvar och samarbete, samt kunskaper i svenska och matematik med en kortare text. I årskurs 3-6 ges skriftliga omdömen i slutet av terminerna. Bedömningen ges utgående från en sjugradig skala (10-4); 10 utmärkta, 9 berömliga, 8 goda, 7 nöjaktiga, 6 försvarliga, 5 svaga och 4 underkända kunskaper och färdigheter. Ansvar och samarbete bedöms i skrift.

Samarbete med barnomsorgen

Vi har ett nära samarbete med barnomsorgen så att nybörjarundervisningen blir en naturlig fortsättning på daghemmets förundervisning.

Skolan och barnomsorgen ordnar sammankomster av olika slag, besök, fadderverksamhet, uppföljning mm.

Pandemiläget avgör hur samarbetet och verksamheten ordnas under läsåret.

Besök:

Daghemmet (barntädgårdslärarna) tar kontakt med skolan (specialläraren eller föreståndaren) veckan efter sportlovet för att bestämma datum för första träffen. I början av april besöker en lärare daghemmet. Även denna träff bestäms datum för besöket i skolan. Om behov finns bör elever med speciella behov få eget inskolningsschema. Besökens utformning anpassas årsvis

beroende på gruppens sammansättning, behov och barnantal. Lärarna och barnträdgårdslärarna planerar besöken tillsammans

Fadderverksamhet:

Nuvarande åk 3-4 fungerar som faddrar åt åk 1.

Under vårterminen besöker blivande faddrar daghemmet och fadderbarnen besöker också faddrarna i skolan.

Uppföljning:

I oktober efter skolstarten, gör barnträdgårdslärarna ett besök i skolan. Barnträdgårdsläraren kontaktas av skolan/ klassläraren och bestämmer datum och tid för återträffen.

Informella kontakter.

Informell kontakt tas då idéer uppstår. Detta kan röra kulturevenemang av gemensamt intresse, mässor, Hem och Skola evenemang under hösten (filmkvällar och föreläsningar), deltagande i föräldramöten.

Överföringssamtal. Inom april- maj månad hålls överföringssamtal på daghemmet med föräldrarna till de blivande skolbarnen, som underlag används daghemmets barnobservationsblankett Axet skriftligt ifyllt. Föräldrarna ger sitt skriftliga medgivande till att informationen ges vidare till skolan.

Lärarnas planeringsarbete

Skolans samplanering hålls tisdagar kl. 13.50–15.20 eller onsdagar 14.50-16.20. Vid behov kallar föreståndaren in kollegiet till extra planering eller annat arbete i skolan utöver lektionstid. Dessutom planerar lärare tillsammans med andra lärare, arbetslag, assistenter och andra berörda personer.

Lärarnas och den övriga personalens fortbildning

Under läsåret har lärarna och assistenterna planerings- och fortbildningstillfällen.

12-13.8.2020 Läsårsplanering

14.8 2020 Kick off (Landskapsregeringen)

Nya läroplanen

Den nya läroplanen tas i bruk hösten 2021. Det kommande läsåret skall vi med hjälp av vår tutorlärare påbörja implementeringen. Det kommer att ske utifrån ett program som är lika för alla skolor inom vårt distrikt.

Intern fortbildning: ”Framåt i skolan”

Kollegiet skall under läsåret arbeta med boken Kooperativt lärande: samarbetsstrukturer för elevaktiv undervisning (Spencer/Kagan 2017). Fortbildningen sträcker sig över hela läsåret och följer ett uppgjort schema. Vårt mål är att vi skall bli mer inriktade på hela lärandeprocessen och få alla elever aktiverade.

Maj 2021 blir det två tillfällen för utvärdering av läsåret.

Skolans kontaktuppgifter

Sunds skola	skolan.info@sund.ax fornamn.efternamn@sund.ax
Skolledaren	tel. 45441 / 0457-344 18 40 maria.lasen-back@sund.ax
Lärarrummet	tel. 45872 / 0457-344 18 60
Köket	tel. 45442 kok.sundsskola@sund.ax
Eftermiddagshem	tel. 0457-344 18 30
Skolhälsovårdaren Heli Pasanen	tel. 0457-5291137
Skolkurator Lisette Isaksson	tel. 431232
Skolpsykolog Jonna Brunnsteiner	tel. 431585

Timfördelning

Läsåret 2019-2020		Skolans namn: <u>Sunds skola</u>						
Läroämne/ämneshelhet	Min. vt	Skolans vt						
	Åk 1-6	Åk 1-6	Åk 1	Åk 2	Åk 3	Åk 4	Åk 5	Åk 6
Svenska	32	33	6	5	6	5	5	5
Matematik	22	30	5	5	5	5	5	5
Miljö- och naturkunskap	17	18						
	<i>Omgivningskunskap¹</i>	8	2	3	3			
	<i>Biologi²</i>	3				1	2	2
	<i>Geografi²</i>	3				1	1	1
	<i>Fysik och kemi²</i>	3				1	1	1
Samhällsorientering	9	11						
	<i>Religionskunskap el. livsåskådningskunskap</i>	6	1	1	1	1	1	1
	<i>Historia²</i>	3						
	<i>Samhällskunskap²</i>					1	2	2
Konst och färdighetsämnen	44	44						
	<i>Musik</i>	6	1	1	1	1	1	1
	<i>Bildkonst</i>	6	2	2	2	2	2	2
	<i>Slöjd</i>	8	2	2	2	2	2	2
	<i>Idrott</i>	12	2	2	3	3	2	2
Engelska (A1)	8	8			2	2	2	2
Minimi- och maximiantal vt	132 - 144	144	21	21	25	25	26	26
Valfritt läroämne³	4							
	<i>Finska (A2)</i>						2	2
	<i>Franska (A2)</i>							
	<i>Tyska (A2)</i>							
Vt med ett valfritt språk	136 - 148	144					28	28
Gemensamma läroämnen⁴			19 - 21		23 - 25		24 - 26 ⁵	
Skolans motsvarande timantal			21		25		26+2	

¹ Undervisning i årskurserna 1-3. Omfattar undervisning som hänförs till såväl miljö- och naturvetenskap som samhällsorientering.

² Undervisning fr.o.m. årskurs 4, forts. på undervisning som ingår i omgivningskunskap.

³ Ätminstone ett av språken finska, franska och tyska ska erbjudas.

⁴ Därutöver kan eleverna ges stödundervisning.

⁵ Då elever väljer att läsa ett valfritt språk kan antalet utökas med högst två veckotimmar.

Gruppindelning och klasser

Åk	Elever	Lärare
1	10	Felicia Sommarlund
2	15	Anne Hämäläinen
3	12	Sandra Lindholm
4	4	Sandra Lindholm
5	13	Jessica Sundström
6	11	Malin Rajalin
	65	Sunds skola

Undervisningsinnehåll

Svenska

Åk 1	Åk 2	Åk 3
Att tala och lyssna	Att tala och lyssna	Att tala och lyssna
<p>Vi lyssnar på varandras åsikter och diskuterar aktuella saker.</p> <p>Lyssnar till sagor och berättelser.</p> <p>Uttrycka sig muntligt, redogör, berätta och dramatisera.</p> <p>Eleverna tränas i att följa muntliga instruktioner.</p>	<p>Lyssna till sagor, dikter och berättelser</p> <p>Följa muntliga instruktioner</p> <p>Uttrycka sig i tal, redogöra och berätta</p> <p>Dramatisera egna och andras texter</p> <p>Bokpresentationer</p>	<p>Diskutera</p> <p>Uttrycka egna åsikter och lyssna till andras åsikter</p> <p>Redogöra och förklara</p> <p>Berätta och uttrycka sig varierat</p> <p>Dramatisera</p> <p>Följa gruppinstruktioner</p> <p>Muntliga presentationer och redovisningar.</p>
Att läsa	Att läsa	Att läsa
<p>Lära sig läsa och träna sin läsförmåga</p> <p>Uppöva läsförståelse samt väcka intresse och lust för läsning</p>	<p>Utveckla läsfärdigheten</p> <p>Lära sig läsa med inlevelse och betoning.</p> <p>Läsförståelse och upplevelseläsning</p> <p>Öva sig på att följa skriftliga instruktioner</p> <p>Läsa för att öka ordförrådet</p> <p>Använda lässtrategier</p>	<p>Lära sig läsa med inlevelse och betoning</p> <p>Läsförståelse och upplevelseläsning</p> <p>Följa skriftliga instruktioner</p> <p>Vidareutveckla läsförmåga och öka ordförrådet</p>
Att skriva	Att skriva	Att skriva
<p>Lära sig alfabetets bokstäver.</p> <p>Träna goda skrivvanor</p> <p>Skriva egna berättelser, sagor, dikter och rim samt utveckla en positiv attityd till skrivandet</p> <p>Rättskrivning med ljudenligt stavade ord</p>	<p>Producera egna texter i form av sagor, berättelser, dikter, faktatexter mm.</p> <p>Rättskrivning, ljudenlig och ljudstridig stavning</p> <p>Träna god handstil.</p> <p>Återberätta veckans händelser.</p> <p>Studieteknik: Använda textankekartor, hinder-schema, lässtrategierna</p>	<p>Rättskrivning, ljudenlig och ljudstridig stavning</p> <p>Träna god handstil</p> <p>Tangentträning</p> <p>Friskrivning i form av sagor, dikter, berättelser och redovisningar.</p> <p>Studieteknik: Nyckelordsstrategi.</p> <p>Datoranvändning</p>
Språklära och språkkänedom	Språklära och språkkänedom	Språklära och språkkänedom
<p>Termer som bokstav, ljud, stavelse ord, rim och mening.</p> <p>Lära känna olika skrivregler bla. stor bokstav och punkt.</p>	<p>Termer som vokal, konsonant, mening, stor bokstav och skiljetecken.</p> <p>Motsatsord, synonymer, sammansatta ord.</p>	<p>Termer som vokal, konsonant, mening, stor bokstav och skiljetecken.</p> <p>Ordklasser</p>

Åk 4	Åk 5	Åk 6
Att tala och lyssna	Att tala och lyssna	Att tala och lyssna
Följa muntliga instruktioner. Lyssna till och förstå andra. Berätta och uttrycka sig på olika sätt. Redogöra och förklara skeenden. Dramatisera. Möteteknik, klassråd. De nordiska språken.	Uppfatta andras åsikter och värderingar Muntligt framföra sina tankar och stå för sina åsikter Intervjua Diskutera och delta i debatter Möteteknik, klassråd Dramatisera	Att kunna stå för sina åsikter, argumentera för dem samt ge respons till andra. Att uppfatta och kritiskt granska egna och andras resonemang på ett konstruktivt sätt. Delta aktivt i diskussioner. Möteteknik, klassråd.
Att läsa	Att läsa	Att läsa
Öva högläsning Läsa barn- och ungdomsböcker Läsa för att utöka ordförrådet Ordlistor och uppslagsböcker Informationssökning på nätet. Kunna följa skriftliga instruktioner Nordiska författare. Bibliotekskunskap	Läsa barn- och ungdomsböcker lämpliga för åldern. Utveckla sin textförståelse Analysera text Läsa facklitteratur, ordlistor, ordböcker, dagstidningar, tidskrifter och uppslagsböcker Klassiker Bibliotekskunskap Läsa högt med inlevelse	Läsa barn- och ungdomsböcker i olika genrer. Poesi. Vidareutveckla sin textförståelse, självständigt hitta fakta och välja ändamålsenliga metoder. Kritiskt granska källor. Bibliotekskunskap Fadderläsning
Att skriva	Att skriva	Att skriva
Friskrivning i form av sagor, dikter, berättelser, brev och redovisningar Rättskrivning, lång och kort vokal, ljudenlig och ljudstridig stavning Bokrecensioner Föralogg.	Rättskrivning och rättstavning Ordförståelse Friskrivning, berättelser, sagor, brev, dikter och redovisningar samt föralogg. Tidningsartiklar och notiser Bokrecensioner.	Rättskrivning och rättstavning Ordförståelse Friskrivning, berättelser, sagor, brev, dikter, redovisningar. Tidningsartiklar och notiser Bokrecensioner
Språklära och språkkännedom	Språklära och språkkännedom	Språklära och språkkännedom
Meningsbyggnad Fördjupa kunskaperna från åk 3	Talspråk och skriftspråk och skillnaden mellan dem Ordklasserna, substantiv, adjektiv, verb, räkneord och pronomen Satsdelarna, subjekt, predikat och objekt	Talspråk och skriftspråk och skillnaden mellan dem Ordklasserna, substantiv, adjektiv, verb, räkneord och pronomen Satsdelarna, subjekt, predikat och objekt

Matematik

I alla årskurser: Laborationer, huvudräkning och uppskattning, problemlösning och tillämpningar, matematiken omkring oss genom spel, miniräknarens och datorns möjligheter samt tabeller och diagram på aktuell nivå.

Åk 1	Åk 2	Åk 3
<p>Talbegreppet Naturliga tal 0-100 -tiotalsovergångar Talföljd -ental och tiotal Tiokamrater, tvillingar/dubblar Större än, mindre än, lika med, fler och färre Sifferskrivning</p>	<p>Talbegreppet Naturliga tal 0-1000 -udda och jämna Talföljd -hälften och dubbelt Större än, mindre än och lika med Positionssystem -tiosystem Talskrivning</p>	<p>Talbegreppet Naturliga tal 0-10 000 Talföljder Talens storleksordning Positionssystem (tiosystemet) Talskrivning</p>
<p>Räknesätten Addition och subtraktion inom talområdet: 0-10, 0-20, 0-100 Samband mellan addition och subtraktion Additions och subtraktionstabeller: 0-10, 0-20 Räknesagor</p>	<p>Räknesätten Addition och subtraktion inom talområdet 0-100, 0-1000 Addition –och subtraktionsalgoritmer (med växling/minnessiffra) Laborationer med multiplikationstabellerna 1-5, 10 Multiplikation som upprepad addition Additions och subtraktionstabeller 0-20 Likadelning -enkel division</p>	<p>Räknesätten Addition och subtraktion inom talområde: 0-10000 Additionsalgoritm med minnessiffra, subtraktionsalgoritm med växling/lån Sambandet mellan addition och subtraktion Multiplikationstabellerna 0-10, multiplikationsuppställning Sambandet mellan multiplikation och division Divisionstabeller, enkel division med rest Räknesagor</p>
<p>Algebra Prealgebra</p>	<p>Algebra Prealgebra</p>	<p>Algebra Prealgebra</p>
<p>Mätningar och enheter Uppskattning och mätning av längder (m, cm) Tid: hel- och halvtimme Veckodagar, månader och datum Pengar: billigare och dyrare</p>	<p>Mätning och enheter Uppskatta och mäta: volym (l och dl), massa (kg och g), längd (km, m, cm) Tid: hel och halvtimme, kvart före, kvart över, fem över, fem före Veckodagar, månader och år Pengar</p>	<p>Mätning och enheter Tid: sekunder, minuter och timmar Klockan: analog och digital tid Kalendern Längd: km, m, (dm), cm och mm Massa: kg, g och Volym liter och deciliter Valuta: euro och cent</p>
<p>Geometri Enkla figurer: kvadrat, triangel, cirkel och rektangel Lägesord, storleksord Mönster och avbildning Tredimensionella mönster</p>	<p>Geometri Plangenometriska figurer, enkla figurer, kvadrat, rektangel, triangel och cirkel Sträckor, omkrets, rät linje och vinkel Mönster, avbildning och tredimensionella figurer</p>	<p>Geometri Plangenometriska figurer: kvadrat, rektangel, cirkel, triangel (sida, hörn och vinkel) Mönster och avbildning Tredimensionella figurer</p>

Åk 4	Åk 5	Åk 6
<p>Talbegreppet Naturliga tal 0-100 000. - talföljder - talens storleksordning Positionssystemet Talskrivning Decimalform, tiondel, hundradel Bråk som del av antal och del av helhet.</p>	<p>Talbegreppet Naturliga tal 0-100 000. Positionssystemet Decimalform, tiondel, hundradel, tusendel. Procentbegreppet Tal i bråkform och i blandad form Addition och subtraktion av liknämninga bråk Sambandet mellan bråk, decimaltal och procent</p>	<p>Talbegreppet Naturliga tal 0-100 000 000 Positionssystemet Decimalform, tiondel, hundradel, tusendel. Negativa tal; termometern Tal i bråkform och i blandad form Liknämninga och oliknämninga bråk Procentbegreppet Sambandet mellan bråk, decimalform, procent</p>
<p>Räknesätten Additionsalgoritm med flera minnessiffror Subtraktionsalgoritm med fler växlingar/ lån. Multiplikationstabellerna 0-10, snabbt och säkert. Multiplikation med 10 Kort och lång division med ensiffrig nämnare. Division med tal som slutar på 0. Samband mellan multiplikation och division. Add. Och subtr. Med lika nämnare</p>	<p>Räknesätten Addition och subtraktion; - huvudräkning och uppställning - decimaltal Multiplikation - tabellerna - decimaltal - multiplikation med 10, 100, 1000. Multiplikation som slutar på 0 Division - tabellerna Division med tvåsiffriga nämnare - Kort division och divisionsalgoritmen - decimaltal - medeltal - division med 10, 100, 1000 - Division med tal som slutar med 0 Räknesättens ordningsföljd Avrundning till heltal Enklare procenträkning, rabatt</p>	<p>Räknesätten Addition och subtraktion; - addition och subtraktionsalgoritmer med fler minnessiffror samt tal i decimalform Multiplikation och division; - tabellerna - med 10, 100, 1000 - med tal som slutar med 0 Med tal i decimalform Division - tabellerna - med en- och tvåsiffriga nämnare - kort division och divisionsalgoritmen - decimaltal Medelvärden Räknesättens ordningsföljd och parenteser Avrundning till heltal och till tal i decimalform Procenträkning; rabatt</p>
<p>Algebra Prealgebra</p>	<p>Algebra Inledande algebra</p>	<p>Algebra Inledande algebra Enkla funktioner</p>

<p>Mätningar och enheter Räkneoperationer med tid Tidtabeller Enhetstabeller, enhetsprefix Längd; mil. Km, m, dm, cm, mm Massa; ton, kg, hg, g Volym; l, dl, cl, ml Valuta; euro och cent Termometern</p>	<p>Enheter Massa, volym och längdenheterna Enhetsbyten – även med tal i decimalform Tid och tidsberäkningar - sekunder, minuter, timmar, enhetsbyten. - dygn, år, månader, ålder - tidsskillnader</p>	<p>Enheter Massa, volym och längdenheterna - prefixen milli-, centi-, deci-, (deka-, hekto-), kilo- - enhetsbyten – även tal i decimalform Tid och tidsberäkningar - sekunder, minuter, timmar, dygn, månader, år - enhetsbyten - tidsskillnader - ålder</p>
<p>Geometri Plangeometriska figurer; namnge och rita Kub och rätblock Omkrets Vinklar Koordinatsystem Mönster och avbildningar</p>	<p>Geometri Punkt, linje, sträcka, stråle Fyrhörningar; kvadrat, rektangel, parallelogram Area av fyrhörningar och trianglar Omkrets Vinklar; rät, rak, trubbig, spetsig Rätblock och kub</p>	<p>Geometri Punkt, linje, sträcka Kvadrat, rektangel, romb, parallelogram, diagonal Cirkeln och dess delar Rätblock, kub, klot –konstruera och rita Omkrets area och volym Vinklar; rät, rak, trubbig, spetsig, vinkelsumma Att mäta och rita vinklar Koordinatsystem Likformighet och skala Symmetri</p>

Engelska

Åk 3	Åk 4	Åk 5	Åk 6
Att tala och lyssna	Att tala och lyssna	Att tala och lyssna	Att tala och lyssna
Muntliga övningar Rim, ramsor och sånger Fråga och svara Korta dialoger Bygga upp ordförråd Träna uttal och intonation Dramatisering och rollspel	Lyssna på enkla texter Sånger Rollspel och dramatisering Enkelt fritt berättande	Fritt återberätta en text Vardagssituationer: Handla i affär/kiosk, ställa frågor angående fritid, intressen, semester mm och svara på andras frågor. Dramatisera	Muntliga övningar Svara och ställa frågor Delta i diskussioner och uttrycka egna åsikter i vardagssituationer
Att läsa	Att läsa	Att läsa	Att läsa
Läsa korta enkla texter	Läsa texter, ofta i dialogform	Läsa längre texter och dialoger.	Texter som handlar om vardagliga situationer. Att läsa en lättläst bok på engelska.
Att skriva	Att skriva	Att skriva	Att skriva
Ord Enkla skrivövningar	Skriftliga övningar i arbetsbok Enklare friskrivning (presentera sin familj, beskriva djur) Ordförhör Översättningar	Egna dialoger Översättning från svenska till engelska Friskrivning kortare text Ordförhör	Egna texter och dialoger Frågor Översättningar Ordförhör
Språklära och språkkännedom	Språklära och språkkännedom	Språklära och språkkännedom	Språklära och språkkännedom
Räkneorden 0-100 Plural –s	There is, there are Some – any Verb i 3:e person singularis Does, doesn't Ing-formen Bestämd och obestämd artikel	Enkel fonetik Must, mustn't, will, won't Plural av oregelbundna substantiv Komparation av adjektiv Rumsprepositioner Imperfekt (to be, to have) Imperfekt av regelbundna verb Omskrivning med do This-that, these-those Gentiv Klockan	Wh-questions / frågor med do och does Futurum: be going to, will Preteritum av regelbundna och oregelbundna verb Verb i presens och perfekt Pågående form presens Adjektivens komparation Prepositioner This – That, These – those There is/was – there are/were Räkneord (grundtal + ordningstal) Pronomen

Finska

Åk 5	Åk 6
Tala och lyssna	Tala och lyssna
Lära sig ett gott uttal Våga ställa frågor och uttrycka sig på finska. Använda och förstå enkla tidsuttryck, veckodagarna, färger, klassrumsord. Räkneorden 0-100.	Fortsätta utvecklandet av ett gott uttal. Förstå och använda vanliga frågor och fraser. Använda och förstå enkla tidsuttryck. Uttrycka antal och priser. Ge nekande och jakande svar. Räkneorden upp till 10000.
Skriva	Skriva
Skriftliga övningar i arbetsböcker Enkla fria beskrivningar Beskriva sig själv/ en kompis: utseende samt kläder	Skriftliga övningar Enkla fria beskrivningar Beskriva sig själv och utöka beskrivningen med sitt hus, sin by o.dyl.
Språklära	Språklära
Nominativ singular och plural Genitiv singular Inessiv i singular Jakande presens	Objekt i ackusativ I Adessiv i singular. Partitiv i singular Jakande och nekande presens

Bildkonst

Åk 1-2	Åk 3-4	Åk 5-6
Kompositionslära	Kompositionslära	Kompositionslära
Grundformer Proportioner Olika mönster	Att träna sin iakttagelseförmåga Grundformer Proportioner Olika mönster	Att träna sin iakttagelseförmåga Proportioner Ytor och rum Perspektiv
Färglära	Färglära	Färglära
Grundfärger, mellanfärger Kalla och varma färger Färger och känslor	Utveckla sin egen fantasi Färgcirkeln Mellanfärger Valörer	Färgcirkeln Valörer, mellanfärger Kalla och Varma färger
Konstruktion och Formgivning	Konstruktion och Formgivning	Konstruktion och Formgivning
Olika material (lera, papper) Pappersvikning	Olika material (lera, papper) Pappersvikning	Relief, tredimensionellt, Byggnadstration, pappersvikning, Olika material
Tekniker	Tekniker	Tekniker
Kritor och vattenfärg, tusch Collage Blandtekniker Tryck	Blyerts Målning med kritor och vattenfärg Kol Collage	Olika sorters färger Blandtekniker, mosaik, Schablontryck Skuggning
	Visuell kommunikation	Visuell kommunikation
	Kort och hälsningar Analys av bilder	Digitala bilder, foto och video Kombination av bild och text Grafisk formgivning
Konsthistoria	Konsthistoria	Konsthistoria
	Åländska konstnärer och lokala Konsthantverk Museibesök	Allmän konsthistoria Multikulturella konsuttryck Utställning, vernissage

Idrott

Åk 1-2	Åk 3-4	Åk 5-6
Motorisk träning	Gymnastik	Gymnastik
Grovmotoriska grundrörelser: springa, hoppa, klättra, balansera, stödja, rulla/rotera, åla, krypa, kasta/fånga, hänga Finmotorik i koordination	Grovmotoriska övningar som tränar balans, smidighet, styrka, koordination samt ökar elevernas kroppsuppfattning	Grovmotoriska övningar som utförs med balans, smidighet, styrka, koordination och befäster elevernas kroppsuppfattning.
Hälsa, hygien och ergonomi	Hälsa, hygien och ergonomi	Hälsa, hygien och ergonomi
Byta om och duscha Stärka kondition, hjärta och andning	Byta om, duscha Rörelse för att stärka benbyggnaden Stärka kondition, hjärta och andning	Uppvärmning och stretching Kroppens påverkan av motion Klädsel, utrustning, kost och vila
Bollspel	Bollspel	Bollspel
Bollövningar med stor och liten boll Bollspel med förenklade regler	Bollövningar med stor och liten boll Bollspel	Bollövningar Spel med regler, teknik och övningar
Dans och rytmik	Dans och rytmik	Dans och rytmik
Ringlekar Rörelse till musik	Ringlekar Folkdans	Modern dans Folkdans
Friidrott	Friidrott	Friidrott
Löpning Hopp, längd- och höjd- Lekstafetter Bollkastning	Löpning Olika former av stafett Längdhopp Kast	Löpning: lång och kort Olika former av stafett Hopp: längd, höjd och teknik Kast: Kula och teknik

Orientering	Orientering	Orientering
Klassrums- och skolgårdsorientering Rörelse i naturen	Friluftsliv Skolgårds- och stjärnorientering Kartans färger, karttecken, tungreppet, passa kartan	Vad är en karta? Karttecken Praktiska orienteringsövningar Med hjälp av kartan orientera sig i närmiljön
Lek	Lek	Lek
Rörelselekar Samarbetslekar Reaktionslekar Konditionslekar	Rörelselekar Samarbetslekar Reaktionslekar Konditionslekar	Rörelselekar Samarbetslekar Reaktionslekar Konditionslekar
Simning	Simning	Simning
Vattenvaneövningar Olika simsätt Lekar	Olika simsätt Hoppa, dyka och badvett Spel	Behärska olika simsätt Dyka, hoppa Badvett Grunderna i livräddning Vattenbollspel
Skidåkning (i mån av möjlighet)	Skidåkning (i mån av möjlighet)	Skidåkning (i mån av möjlighet)
Lekar och balansövningar, "bromsning"	Lekar och balansövningar Teknikövningar i olika terrängtyper	Lek och balansövningar Teknikövningar i olika terrängtyper
Skridsko	Skridsko	Skridsko
Enkla balansövningar Lekar Säkerhetsfrågor hjälm, avstånd vid lek	Åkteknik Enkla balansövningar Figuråkning Lekar och isspel Säkerhetsfrågor hjälm, avstånd vid lek	Åkteknik Balansövningar Lekar och isspel Isvett

Musik

Åk 1-2	Åk 3-4	Åk 5-6
Sång	Sång	Sång
Sångelekar, ramsor, barnsånger Psalmer	Tonbildning Sångelekar, ramsor, kända och nya barnsånger Kanonsånger Psalmer Nationalsånger Traditionella och moderna sånger	Kanonsånger Psalmer Tonbildning Nationalsånger Traditionella och moderna sånger
Gehörsträning	Gehörsträning	Gehörsträning
Skilja mellan hög och låg ton	Skilja mellan hög och låg ton Känna igen melodier och rytmer i olika sånger	Skilja mellan hög och låg ton Känna igen melodier och rytmer i olika sånger Stämövningar
Musiklyssning	Musiklyssning	Musiklyssning
Musiksagor Kända musikstycken/ kompositörer Enskilda instrument	Musiksagor Kända musikstycken/ kompositörer Enskilda instrument	Kända musikstycken Enskilda instrument Kompositörer Instrumentgrupper i en orkester
Rytm och tempo	Rytm och tempo	Rytm och tempo
Ordrytmer Markera pulsen i en grundrytm Rytm	Ordrytmer Markera pulsen i en grundrytm Rytmer och taktarter	Markera pulsen i en grundrytm Rytmer och taktarter
Teori	Teori	Teori
	Notsystemet och G-klaven C-durskalan Notvärden och pauser	Notvärden C-durskalan, dur- och molltreklanger
Skapande och rörelse	Skapande och rörelse	
Dans, sång- och rörelselekar	Dans, sång- och rörelselekar Egna rytm- och melodikompositioner	Ljudcollage Danser Egna rytm- och melodikompositioner
Instrument	Instrument	Instrument
Ackompanjemang på rytminstrument och klangspel	Ackompanjemang på rytminstrument och klangspel Blockflöjt	Ackompanjemang på rytminstrument och klangspel Enkla ostinatton

Textilslöjd

Säkerhetsföreskrifter samt miljöfostran skall genomsyra hela slöjdarbetet i alla årskurser.

Åk 1-2	Åk 3-4	Åk 5-6
Handsömnad och broderi	Handsömnad och broderi	Handsömnad och broderi
Förstygn, överkaststygn, Langettstygn	Göra knut på tråd Korsstygn (åk3) Stramalj (åk4)	Fritt broderi (åk6)*
Garntekniker	Garntekniker	Garntekniker
Fingervirkning Tvinning, garntofsar, flätning	Virkning med fasta maskor åk 3. Fläta olika band (åk4)	Sticka: lägga upp, räta maskor, aviga maskor (åk6) och maska av.
Maskinsömnad	Maskinsömnad	Maskinsömnad
-	Körkort för symaskin åk 3 Raksöm, sick-sack, planera och sy ett enkelt arbete på maskin Strykjärnets funktion och användning Planera och sy ett arbete med applikation (åk4)	Lapptechnik (åk5) Planera och sy ett arbete, kunna följa en arbetsinstruktion (åk6), Tvättsymboler (åk6)
Tryckning, färgning och tovning	Tryckning, färgning och tovning	Tryckning, färgning och tovning
Schabloner Tova, potatistryck		
Vävning	Vävning	Vävning
Väva I ram åk 2	-	Bildväv * (alternativ till fritt broderi)
Övrigt Rita av mallar Klippa längs ritad linje Nåla Fästa tråden Trä på nål		

Träslöjd

Åk 1-2	Åk 3-4	Åk 5-6
<p>Lär sig handverktygens namn Mäter och ritar Täljer, sågar, raspar, filar och slipar Spikar och borrar Ytbehandlingar Finmotoriks träning</p>	<p>Använder handverktyg Formger arbeten, gör enkla skisser och ritningar Täljer, spikar och skruvar Sågar rakt, figursågar Borrar med drillborr, borrsväng och skruvdragare Filar, raspar och slipar Ytbehandlingar Finmotoriks träning</p>	<p>Använder i huvudsak handverktyg samt skruvdragare, svarv och pelarborr</p> <p>Eleverna tränar att: formge arbeten, skissa, göra ritningar mäta, vinkla tälja, såga, spika, skruva, borra, hyvla, urholka och tappa raspa, fila, slipa och ytbehandla enkel lödning enkel luffarslöjd, svarva, ytbehandlingar Finmotoriks träning</p>

Omgivningskunskap

Allmänt återkommande Åk 1-3		
*Kamratskap, mobbning *klassregler	*Trygghet och säkerhet * Seder och sedvänjor	* Åländska traditioner *Känslor och kommunikation
Åk 1	Åk 2	Åk 3
Skolstarten Skolarbetet Trafiken -skolvägen, bussvett, enkla trafikmärken Min familj -släktträd Människokroppen -kost,tänder och sinnen -hälsa och sunda levnadsvanor Jag och min omgivning -naturrutan Vintern -termometern, väderkarta, fåglar vid fågelbordet Bondgården, bondens år Våren -vårtecken, vårblommor Dinosaurier	Trafiken -cykeln i trafiken, sjöväg Min hemkommun Växten -växtens delar Höst -bär och trädgård -matsvampar, grönsaker och rotfrukter Skogens träd -barrträd och lövträd Min kropp -hjärna, hjärta och lungor -kost och motion -skelett Rymden -planeter och solen -årstider, dygn och månader	Trafiken och trafikregler - hjälm och cykel Växter och djur i närmiljö -ängsväxter Hösten -näringsskedar, återvinning Skogens vilda djur -djurkännedom, spåra - djuren förbereder sig för vintern -flytt och stannfåglar Åland -kommuner och självstyrelse -flagga och landskapsvapen -traditioner Finland -karta och kompass -republik, Svenskfinland -natur, hav, sjöar, berg, skog Våren - djur, växter och insekter

Historia

Åk 4	Åk 5	Åk 6
<p>Forntiden och Ålands historia: Tidslinjen, urtiden Stenålder: De första ålänningarna Boplatser Levnadsförhållanden</p> <p>Bronsåldern: Rösegravar och skeppssättningar Bronsföremål och långväga kontakter</p> <p>Järnåldern: Nya samhällsformer och levnadsförhållanden Vikingatiden Gårdar och gårdsgravfält Fornborgar Sjöleder och långväga kontakter</p>	<p>Medeltiden på Åland och i nord Vasatiden och stormaktstiden på Åland</p> <p>-Sockenindelning, de åländska kyrkorna - Klostret på Kökar, Sjöleder (Kung Valdemars segelled)</p> <p>Ekonomi -Kungsgårdar, Kastelholms slott, skatteindelning - Ålands sigill -Byarnas uppkomst -Levnadsförhållanden, Gloskär -Jakt –och fiske Handel i Stockholm och Reval</p>	<p>Världshistorien De första högkulturena, forna Egypten, antiken Grekland och Romerska imperiet Medeltiden i Europa Upptäcksfärder och upptäckter Nya tiden till franska revolutionen</p> <p>Ålands historia:1600-talet: Landskapet Åland Kronan Postväsendet och övrig kommunikation Levnadsförhållanden Ålands landskapsvapen</p> <p>Ålands historia:1700-talet: Kringen Samhället Åland Båtmanssamhället</p>

Data

Åk 1-2	Åk 3-4	Åk 5-6
<p>Börja använda digitala verktyg. Börja använda webbläsare. Använda digitala spel. Använder enklare presentationsverktyg. Spara dokument. Samarbeta via digital teknik. Enkel programmering analogt och digitalt. Träna fingersättning. Kan skydda personuppgifter och integritet.</p>	<p>Använder enklare presentationsverktyg. Använda digitala spel. Använder fler fingrar på tangentbordet. Söker och strukturerar information. Utvecklar källkritiskt förmåga och källhänvisning. Använder nätet och sociala medier på ett säkert och etiskt sätt. Samarbeta via digital teknik. Programmering analogt och digitalt. Kan skydda personuppgifter och integritet.</p>	<p>Använder enklare presentationsverktyg. Gör utförliga och organiserade presentationer. Använder digital teknik kreativt. Använda digitala spel. Utvecklar källkritiskt förmåga och källhänvisning. Delar via digital teknik. Kan skydda personuppgifter och integritet. Samarbeta via digital teknik. Använder nätet och sociala medier på ett säkert och etiskt sätt. Programmering analogt och digitalt.</p>

Religion/Livskunskap

Årskurs 1-6

Årets kyrkliga högtider

Psalmer

Diskussionsämnen: livet och döden, det egna jaget, ansvar för varandra och allt levande, människors likheter och olikheter, kamrat- och familjerelationer, kärleken till nästan, ensamhet, gemenskap, vänskap, trygghet, tröst, ärlighet, samvete, rättvisa, rätt och orätt, gott och ont, skuld och förlåtelse samt ansvar för miljön.

Åk 1	Åk 2	Åk 3
Bibelns berättelser Skapelsen Jesu födelse och barndom Livet på Jesu tid Flykten från Egypten Advent, Jul, Allahelgona, Påsk, Mikaelidagen, Kristi Himmelsfärd	Bibelns berättelser Johannes Döparen Jesus och lärjungarna Jesus undervisar Jesus och barnen Jesus möter människor Pingst Religioner i världen introduktion Psalmboken Bibeln Hemförsamling	Bibelns berättelser i Gamla Testamentet Patriarkerna Josef och hans bröder Mose liv David och Goliat, Simson Profeterna Jona och valfiskens Kyndelsmässodagen, Fastan, Påsk, Marie Bebdelsedag, Pingst, Kristi himmelsfärd

Åk 4	Åk 5	Åk 6
Bibelns berättelser Kyrkoåret Livet i församlingen Mission Evangelisterna Den kristna kyrkan -Församlingen -Gudstjänsten -Färger och symboler -Sakramenten	Paulus, Petrus Kristendomen kommer till Finland Kyrkohistoria -Klosterliv Högtider: jul, påsk, pingst Bön Martin Luther Mikael Agricola Franciskus Heliga Birgitta Kloster Etiska frågor	Kristendomens historia och utveckling Världsreligionerna - judendom - islam - hinduism - buddhism De tio budorden Frikyrkor Etik och livsfrågor

Naturkunskap

Åk 4	Åk 5	Åk 6
<p>Biologi Artkännedom i Norden -växtens delar, förökning, spridning och övervintring -Fotosyntesen Djur i Nordens vatten -fiskar, ödlor, sjöfåglar Vatten -kretslopp -dricksvatten, avloppsvatten -vattenväxter (Guttorp)</p> <p>Geografi Finland Norden och Baltikum -kartor, diagram, namnkunskap -kultur och levnadsförhållanden</p> <p>Fysik och kemi Vatten Fast, flytande, gas Blandningar och lösningar Syror och baser</p>	<p>Biologi Skogen -allemansrätten - skogstyper, arter och skogens djur Art- och djurkännedom i världen -utgående från Europa Puberteten Miljö och ekotänkande -sophantering</p> <p>Geografi Europa -klimat –och vegetationszoner Människans anpassning till olika miljöer -Kartkunskap Europa</p> <p>Fysik och kemi Luft och tryck Värme Magnetism Elektricitet</p>	<p>Biologi -Skogen -allemansrätten - skogstyper, arter och skogens djur Art- och djurkännedom i världen -utgående från världsdelarna Tobak, alkohol och narkotika Miljö och ekotänkande -sophantering</p> <p>Geografi Världen -klimat –och vegetationszoner Människans anpassning till olika miljöer Kartkunskap -världsdelar och hav</p> <p>Fysik och kemi Kemiska reaktioner Ljud Ljus Astronomi</p>

Samhällskunskap

Åk 4	Åk 5	Åk 6
<p>Familjen samhället och ekonomin Familj och skola Hälsöfostran Miljömedvetenhet och vård</p> <p>Praktiska medborgarfärdigheter Allemansrätten Trafikkunskap och säkerhet Brand och befolkningsskydd: Brandkår, polis, sjukhus</p> <p>Informationssamhälle Etik och moral Källkritik</p> <p>Lag och rätt I skolan</p> <p>Relationsträning och konflikthantering KiVa-skola Relationer och vänskap Livskunskap</p>	<p>Familjen samhället och ekonomin Jämställdhet Den egna ekonomin Kommunen</p> <p>Praktiska medborgarfärdigheter Telefon, post och bank Allemansrätten Trafikkunskap och säkerhet Brand och befolkningsskydd: Första hjälp</p> <p>Informationssamhälle Etik och moral Källkritik Medierna och deras påverkan</p> <p>Lag och rätt I skolan I samhället</p> <p>Relationsträning och konflikthantering Livskunskap Självkännet och kulturidentitet</p>	<p>Familjen samhället och ekonomin Självstyrelsen - näringar Det åländska samhället - Ålands särställning som självstyrt, enspråkigt och demilitariserat landskap</p> <p>Praktiska medborgarfärdigheter Brand och befolkningsskydd: Alarmsignaler– hur agera i nödsituationer Sjöräddning och isvett FN och FN:s roll</p> <p>Informationssamhälle Etik och moral Källkritik Medierna och deras påverkan</p> <p>Lag och rätt I skolan I samhället</p> <p>Relationsträning och konflikthantering Livskunskap Självkännet och kulturidentitet</p>

Utbildnings- och kulturavdelningen,
Utbildningsbyrån
PB 1060, 22111 MARIEHAMN

Sund skola Åk 1

Skolämne	Serietitel	Titel	Författare	Förlag
Svenska	ABC - klubben	Den magiska kulan	Wänblad	Natur och Kultur
	Språkskrinet	Robot, Troll	Mårtensson, Billström	Majema
	ABC-klubben	Den magiska kulan, arb.bok	Felth Sjölund, Hed Andersson	Natur & Kultur
Matematik	Karlavagnen	1a och 1b	Forsback, Kalliola m.fl.	Otava
Omgivningskunskap	Omkring	Myrsteg	Nordling, SundbergSchildts	
	Miljö- och naturkunskap	Tittut 1	Ksrhiola, Vilska, Väisänen	Söderströms
Religionskunskap	Hjärtat	Åk1	Jokela m.fl.	
Musik	Da Capo m.m.	Åk1-2	Lindholm/Sundqvist	Schildt
Åk 2				
Skolämne	Serietitel	Titel	Författare	Förlag
Svenska	ABC-klubben	Diamantjakten	Wänblad	Natur och Kultur
	Språkskrinet	Clown	Mårtensson, Billström	Majema
	ABC-klubben	Diamantjakten, arbetsbok	Felth Sjölund, Hed Andersson	Natur och Kultur
Matematik	Karlavagnen	2a och 2b	Forsback m.fl.	Otava

Omgivningskunskap	Omkring	Snoka	Nordling, Sundberg	Schildts
	Miljö- och naturkunskap	Tittut 2	Karhiola m.fl	Söderströms
Religionskunskap	Hjärtat	Åk2	Jokela m.fl	Otava
Åk 3				
Skolämne	Serietitel	Titel	Författare	Förlag
Svenska	ABC - klubben	Nyckeln till skatten	Wänblad	Natur och Kultur
	Språkskrinet	Detektiv	Mårtensson, Billström	Majema
	ABC - klubben	Nyckeln till skatten, arb.bok	Felth Sjölund, Hed Andersson	Natur och Kultur
Matematik	Karlavagnen	3a och 3b	Forsback m.fl	Otava
Omgivningskunskap	Min kunskap	Miljö- och naturkunskap åk3	Palenius, Ulenius	Schildts
Religionskunskap	Hjärtat	Åk3	Jokela m.fl.	Otava
Musik	Da Capo	Åk 3-4	Lindholm/Sundqvist	Schildt
	Min blockflöjtsbok		von Matérn	Notfabriken
	Blockblås		Grennäs	Isaberg förlag
Åk4				
Skolämne	Serietitel	Titel	Författare	Förlag
Svenska	Språkskrinet	Alien	Lindén	Majema
	Läsförståelse	Läsförståelse A,B,C,D	Hydén m.fl.	Studentlitteratur

Matematik	Karlavagnen	Åk4	Forsback	Otava
Biologi	Min kunskap	Miljö- och naturkunskap åk4	Palenius, Ulenius	Schildts
Geografi	Min kunskap	Miljö- och naturkunskap åk4	Palenius, Ulenius	Schildts
Fysik		Boken om fysik och kemi	Palenius, Ulenius	Almqvist&Wiksell
Kemi		Boken om fysik och kemi	Palenius, Ulenius	Almqvist&Wiksell
Religionskunskap	Hjärtat	Åk4	Jokela m.fl.	Otava
Historia		Rena rama forntiden	Lindström, Wahlbom	Sanoma utbildningn
		Tidernas Åland	Westergren	Skolbyrån, Ålands LR
		Koll på vikingatiden	Lindström, Wahlbom	Sanoma utbildning
Musik	Da Capo	Åk3-4	Lindholm/Sundqvist	Schildt
Engelska		Magic 4	Hedencrona m.fl	Studentlitteratur
		Attack your grammar 1		Liber
Åk 5				
Skolämne	Serietitel	Titel	Författare	Förlag
Svenska	Språkskrinet	Drake	Lindén	Majema
	Läsförståelse	A,B,C,D	Hydén m.fl.	Studentlitteratur

Matematik	Min matematik	Åk5	Asikainen m.fl	Schildts
Biologi	Min kunskap	Miljö- och naturkunskap åk5	Palenius, Ulenius	Schildts
Geografi	Min kunskap	Miljö-och naturkunskap åk5	Palenius, Ulenius	Schildts
Fysik		Boken om fysik och kemi	H Persson	Almqvist & Wiksell
Kemi		Boken om fysik och kemi	H Persson	Almqvist & Wiksell
Religionskunskap	Hjärtat	Åk5	Jokela m.fl.	Otava
Samhällskunskap	Forum	Samhällskunskap 1	Hämäläinen m.fl.	Otava
Historia	Forum	Historia 5	Päivrinta m.fl.	Otava
		Tidernas Åland	Westergren	Skolbyrån vid Ål. LR
		Boken om Europa	Andersson, Åström	Almqvist&Wiksell
Musik	Da Capo	Åk5-6	Lindholm/Sundqvist	Schildt
Engelska		Magic 5	Hedencrona m.fl.	Studentlitteratur
Finska		Poks1 och2	Kurtén m.fl.	Söderström
Åk6				

Svenska	Språkskrinet	Bläckfisk	Lindén	Majema
	Läsförståelse	Läsförståelse A,B,C,D	Hydén m.fl.	Studentlitteratur
Matematik	Min matematik	Åk6	Asikainen m.fl	Schildts
Biologi	Min kunskap	Biologi och geografi åk6	Palenius, Ulenius	Schildts
Geografi	Min kunskap	Biologi och geografi åk6	Palenius, Ulenius	Schildts
Fysik		Boken om fysik och kemi	H Persson	Almqvist&Wiksell
Kemi		Boken om fysik och kemi	H Persson	Almqvist&Wiksell
Religionskunskap	Hjärtat	Åk6	Jokela m.fl.	Otava
Samhällskunskap	Forum	Samhällslära 2	Hämäläinen m.fl.	Otava
Historia	Forum	Historia 6	Päivärinta m.fl.	Otava
		Tidernas Åland	Westergren	Skolbyrån vid Ålands LR
		Boken om världen	Andersson, Åström	Almqvist&Wiksell
Musik	Da Capo m.m.	Åk5-6	Lindholm/Sundqvist	Schildts
Engelska		Magic 6	Hedencrona m.fl.	Studentlitteratur
Finska		Poks 2 och 3	Kurtén, Tuomola	Söderström

Verksamhetsplan

Eftermiddagsverksamheten

2020 - 2021

**Fritidshemmet vid Sunds skola
Sundsvägen 1162**

22530 SUND
Ring eller maila: tel: (Anna Alén) 45872 / 0457-344 18 30
e-mail: eftis.sund@sund.ax

Öppettider

Fritidshemmet har öppet: 12.30 – 17.15. Fritidshemmet följer skolans arbetstider, dvs vid skollov är fritidshemmet stängt. Om minst 4 barn är i behov av vård under skolloven ***anmäler man detta skriftligt i god tid!***

Anmäl vilka tider barnen kommer att vara på fritidshemmet i god tid så har personalen möjlighet att planera verksamheten så bra som möjligt. Det är viktigt att fritidshemspersonalen vet vilka barn som väntas komma varje dag, annars uppstår lätt förvirring vid skolskjutsarna eftersom barnen inte alltid själva kommer ihåg om de ska hem eller till fritidshemmet.

Personal 2020 - 2021

Eftisledare: Anna Alén
Assistent: Inger Jansson

Dagsrutiner

12.30 eleverna hämtas vid skolan

12.35 pyssel, läxläsning/utevistelse

13.30 mellanmål

15.00 fri lek/utevistelse mm.

17.15 (vid behov) Fritidshemmet stänger

Tiderna för utevistelse är naturligtvis lite beroende på väder och vind men vi strävar till att vara ute en liten stund varje dag.

Kort om våra mål:

- * Att stödja och komplettera hemmets fostran.
- * Att ge barnen tid att leka och utvecklas genom leken.
- * Att ge barnen en god omvårdnad i en stressfri miljö.
- * Att ge etisk fostran, lära barnen visa hänsyn, respekt, ta ansvar och att kunna samarbeta.
- * Att lära barnen uttrycka sina tankar och känslor i ord.
- * Att ge erfarenheter och upplevelser inom:
  - Fysisk fostran
  - Språklig medvetenhet
  - Bild och skapande
  - Natur och miljö
- * Att hjälpa barnen att klara av vardagliga sysslor i hemmet.

Kläder:

På fritidshemmet är vi ute i alla väder, ha därför med varma och oömma kläder för inne och utelek. Regnkläder och gummistövlar skall alltid finnas på fritidshemmet. I hallen finns krokar för regnkläder med fritidshemsbarnens namn på, samt en stövelhylla.

Det är bra att ha extrakläder både för ute- och innebruk. Extrakläder kan förvaras i en kasse vid elevernas klädkrok.

Märk alla kläder! Det finns en märkpenna på fritidshemmet. Omärkta upphittade kläder hänger på väggen i hallen.

Hämta:

När barnet går hem för dagen är det också viktigt att man har ögonkontakt och säger tack för idag.

Meddela om barnet hämtas på andra tider än vad som är vanligt. Hämtas barnet av någon annan person meddelar ni detta till personalen.

Närvaro/ Sjukdom:

Sjuka eller smittbärande barn får inte vistas på Fritidshemmet!

Om barnet insjuknar hos oss meddelas föräldrarna så att barnet kan hämtas hem. Meddela ledaren vem som kan hämta barnet vid sådana tillfällen.

Då barnet tillfrisknat kan man lämna barnet till fritidshemmet. Vi ser dock gärna att ni håller barnet hemma en extra dag efter sjukdom/feber. Det är annars svårt för barnet att orka med hela dagens aktiviteter (t.ex utevistelse)

Meddela alltid till fritidshemmet om barnet är frånvarande oberoende orsak!

Om ditt barn råkar ut för en olycka meddelas föräldrarna genast.

Föräldrarna för vid behov barnet till sin "egen läkare". Om personalen inte får tag på föräldrarna förs barnet till den läkarstation som finns närmast.

Barnen på fritidshemmet är försäkrade.

Leksaker:

Egna leksaker, böcker, pengar, godis mm. tas inte med till fritidshemmet om inte annat överenskommit med fritidshemsledaren.

Föräldrakontakt:

Vi hoppas på en öppen kontakt mellan Er och oss där samtal, vänskap och möjlighet till ömsesidig påverkan finns. Har ni frågor eller önskemål angående vår verksamhet eller något annat, så tveka inte att ta kontakt med oss under dagen.

De dagliga pratstunderna då vardera parten får veta om barnets glädje eller bekymmer samt om de dagliga händelserna, är viktiga.

Vi är tacksamma över alla uppgifter som Ni föräldrar kan ge angående Ert/Era barn. Om det händer något i barnets liv är det lättare för oss att förstå eventuella reaktioner om vi känner till bakgrunden. Vår målsättning är att i samarbete med Er vårdnadshavare ge varje barn en möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar därigenom lägga grunden till att barnet utvecklas till en öppen, hänsynsfull människa med förmåga till inlevelse och samverkan med andra och att lära sig komma fram till egna omdömen och problemlösningar.

Vi har tystnadsplikt!

Hoppas vi får ett riktigt trevligt verksamhetsår!

Förväntansdokument

Vi förväntar oss att du som elev...

- kommer i tid till lektionerna
- har kläder efter väder
- ha lämpliga kläder för ute- och innegymnastik
- har läxorna gjorda och allt skolmaterial med
- följer skolans regler och hjälper till att hålla skolan ren och snygg
- visar en positiv attityd till skolarbetet, skolkamraterna och personalen
- tar ansvar för dina egna, andras och skolans saker

Vi förväntar oss att du som förälder...

- ser till att ditt barn är utvilat, har ätit frukost och kommer i tid till skolan
- ser till att barnets läxor är gjorda och att barnets skolmaterial är med
- har en positiv attityd till skolan och skolarbetet och visar intresse för skolan
- inte överför eventuella egna negativa skolupplevelser eller rädslor till ditt barn
- arbetar för ett gott samarbete med skolan, lärarna och klassens övriga föräldrar
- tar direkt kontakt med skolan om du har frågor eller synpunkter
- sköter uppfostran, sätter gränser och stöder barnets utveckling
- sjukanmäler ditt barn före skolan börjar på morgonen
- deltar i föräldramöten och utvecklingssamtal och tar del av informationen som skolan ger via Itslearning
- i tid anhåller om frånvaro
- hjälper ditt barn att ta reda på och utföra o gjort arbete vid frånvaro

Som förälder kan du förvänta dig att vi...

- har en positiv elevsyn och behandlar alla likvärdigt och med respekt
- ger god undervisning i enlighet med läroplanen och skolans arbetsplan
- uppmuntrar barnen till gott uppförande
- i undervisningen beaktar barn med särskilda behov
- aktivt arbetar för en trygg, inspirerande och jämlik skolmiljö
- kontaktar er vid behov och är öppna för kommunikation
- håller er informerade om skolans verksamhet
- ordnar minst ett utvecklingssamtal och ett föräldramöte per läsår
- serverar en näringsrik lunch
- arbetar för ett gott samarbete med hemmen

